

בשם האדריכל העליון של היקום
לשכת מצפה 6 - ירושלים
של הבונים החופשים, קדמונים ומקובלים

מצווה לספר בשבחה של העיר ירושלים. הרי אתם יודעים כי כמעט בכל שולחן לבן אנו שרים ורוקדים לצלילי השיר "שבחי ירושלים", ולכן אספר בשבחה של אחת משכונות העיר שהיכל הבונים החופשים שוכן בה ושמה "עזרת ישראל". השכונה שוכנת ליד רחוב יפו ורחוב שטראוס.

אומרים כי אין אבן מאבני ירושלים שאין זקני העיר יכולים לקשור לה כמה וכמה סיפורים ומעשיות, ועל אחת כמה וכמה על שכונה בירושלים שהיא אבן ובניינה אבן וגרים בה אנשים.

בספר המספר על בניית ירושלים מחוץ לחומות כתוב, שבמקום הזה, בקרבת שכונת אוהל משה, בראש הגבעה, נמצא על פי מסורת המקובלים "פתחא דקרתא" פתח העיר כלומר מקום מושבו של המשיח, וכאן היו מקיימים תפילות רבות לקרב את הגאולה. המקובלים שכרו את המקום מידי בעליו הנוכרי והקימו עליו אוהל הנקרא "אהל משיח בן יוסף" ובאוהל זה היו מקיימים את התפילות.

בשנת 1889 נקנו האדמות במחיר של עשרה פרנק האמה.

שלוש שנים אחר כך הונחה אבן הפינה לייסוד שכונת עזרת ישראל.

בין מקימי השכונה אנו מוצאים רבים מיקירי ירושלים, ספרדים ואשכנזים כאחד והם:

הרה"ג יעקב מאיר שזכה בתואר חכם באשי ואף נבחר להיות הראשון לציון והוא נכלל בין המתיישבים בשכונה. כמהו הרה"ג בן ציון חי עוזיאל שמלך אחריו, הרב דוד פיינשטיין הרב יעקב מאן, הרב ניסים אלישר, הרב שאול אלישר הרב משה קנטרוביץ והרב יוסף ריבלין.

כדרך אותם ימים מופיעים בגיליון היסוד פסוקים המרמזים לשם השכונה "... שלח עזרך

מקדש ומציון יסעדך" ... "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ".

מתחילתה, כמו גם היום, השכונה הייתה רחוב מפולש אחד ומצידיו שתי שורות בתים ובהן כ 30 דירות, בית כנסת, וחדרי לימוד תורה. שערי ברזל היו לה בקצותיה ושנים רבות היו מקפידים על נעילתם מדי ערב מפחד גנבים ושודדים.

כמו שכונות אחרות מהראשונות בירושלים נבנתה השכונה סמוך לדרך העיקרית לירושלים, היא דרך יפו. השכונה שימשה חולייה המקשרת בין השכונות הוותיקות מאה שערים ואבן ישראל.

עם הזמן, ועם התרחבותה של העיר, השכונה נבלעה, שעריה נעקרו ובמעלה הרחוב במבוא לרחוב הנביאים המקום שבו היה "פתחא דקרתא" נבנתה הכנסייה האנגליקנית. למרות שירדה מגדולתה וחשיבותה ידעה השכונה ימים יפים, בין תושבי השכונה היו יהושע בורלא, אבי הסופר יהודה בורלא, שעבר את שנות נעוריו בשכונה, יצחק בן צבי (הנשיא השני של המדינה) ורעייתו רחל ינאית.

בשם האדריכל העליון של היקום
לשכת מצפה 6 - ירושלים
של הבונים החופשים, קדמונים ומקובלים

בגבול השכונה נבנה בית החולים ביקור חולים שהועבר לכאן מהעיר העתיקה. בכניסה לשכונה מרח' יפו עמד בית הדפוס של א.א. לונץ שגר בבית סמוך באבן ישראל והדפיס ספרים רבים על ירושלים. בשכונה עצמה היה עוד בית דפוס קטן שבו הודפס השבועון "אחדות" של פועלי ארץ ישראל. עורכי העיתון היו דוד בן גוריון יצחק בן צבי ורחל ינאית. כמו כן היה קיים בית הדפוס של משה עזריאל שבו הודפס העיתון היומי "חרות" שעורכיו היו חיים בן עטר ואברהם אלמליח.

בשכונת עזרת ישראל אין דבר המושך את העין כיום, אך אם נשים לב נראה כי כל מי שעובר ברחוב יפו תמיד מתעכב לשבריר שניה ומציץ בה. בנין הבונים החופשים בירושלים כמה פעמים עד שהגיע למקומו הנוכחי בשכונת עזרת ישראל, ולדעתי יד מכוונת מלמעלה הובילה את האחים שבחרו במקום לבניית היכל הבונים החופשים בירושלים, שהרי אחת מאבני הבניין שלנו היא עזרה כשמה של השכונה עזרת ישראל.

מוטי אלימלך

נשיא לשכת מצפה 6

2007